

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
 és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
 MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Az új tanórarend.

Zombor, 1903. szept. 7.

A jelen tanévben a zombori állami főgimnáziumban és a felső kereskedelmi iskolában egy új tanórarend lépett életbe. Az előadások reggel 8 órától egy óráig „egyfolytában” tartatnak. Ezen városunkban újdonságszámba menő szokatlan intézkedés ellen alapos kifogások vannak és a társadalom nem rokonszenvezik vele és azt elhibázottnak tartja.

Káros ezen intézkedés különösen a tanulóifjúságra és pedig első sorban egészségére. Minden orvosi beavatkozás nélkül még a laikus is tudja, hogy az öt órai szakadatlan előadás az iskola-teremben, szűk padokban összezsúfolt ifjúság egészségére nem lehet valami előnyös, sőt veszélyezteti a tanulók drága egészségét.

Rossz hatással lesz a tanulóifjúság szellemi világára és valóságos torturája ez a tanulók szellemének. Az öt óra alatt öt más tárgyból hall előadást és valóságos szellemi zárzavar fog az előadások után elméjében kifejlődni, lehetetlen, hogy ezen forszirozott előadásokból alapos tudást merítsenek és így a tanulásnak nem lesz meg a kívánt eredménye.

Az új tanórarendnek bizonyára az a célja, hogy a délutáni órákban a tanulóifjúságnak pihenője legyen. Igen ám, de ez csak a papíron van meg, a valóságban azonban nem így van. A délutáni órákban a rendkívüli tantárgyak kerülnek előadásra, és ilyformán a tanulóifjúságnak csak az este jut pihenőidőül. Felmerül a kérdés, hát mikor tanuljon az ifju, mert hogy a tárgyat alaposan megtanulja, akkor ahhoz nemcsak magyarázó előadás, hanem szorgalmas tanulás is kell.

Ez pedig időt kíván.

A régi kipróbált órarend szerint a délelőtti 3 és a délutáni 2 óráig tartó előadások után a tanulóifjúságnak elég ideje maradt a tanulásra és a pihenésre. Igazán csodáljuk, hogy elvetették ezt a jó órarendet, mely a tanítás körében évtizedeken át honos és teljesen megfelelő volt.

Nem tudjuk, mily pedagógiai elvek vezérelték az intézet vezetőségét, midőn ezen új és városunkban eddig ismeretlen, szokatlan előadást behozta. Ellenkezik az a pedagógia elveivel is, a mennyiben egyszerre akarja beadni a

tanulóifjúságnak a tudományt. Ép oly eljárás ez, mintha a rendelt orvosságot nem adagonként, hanem egyszerre adják be.

Nem tekinthetjük másnak az előadásoknak órarendjét, mint próbálkozásnak. Előre is meg vagyunk győződve, hogy az nem fog beválni, annál is inkább, mert a szülők is ellenszenvvel viseltetnek iránta. Összeütközésbe jön a családi étellel és házirenddel. Ha ezt a megszokott házirendet a család feje, az apa változtatja meg, ehhez nem lehet senkinek se szava, hisz ez az apa elvitázhatlan joga, de az iskolának nincs ahhoz joga, hogy beleavatkozzon a házirendbe.

A mi városunkban régi szokás, különösen a középosztálynál, mely a diákság zömét adja, hogy a déli harangszó után a fehér asztalhoz ül. Ezt a patriarkális régi szokást bontja meg most az új tanítási rend.

Vegyünk egy példát. Az apa tisztviselő, felesége, diák fia, zárdába járó leánya van. Az új órarend mellett felmerül a kérdés, mikor legyen az ebéd?

Az új órarend miatt meg kell vál-

A BACSKA tárcája.

Specialitások a büntető igazságszolgáltatás köréből.

Angol források nyomán írta: **Zsoldos Benő.**

A büntények évkönyveiben a való tényállás gyakorta még különösebb és érdekfeszítőbb jeleneteket tár előnkbe, mint a költészet bárminő terméke s kétségtelen, hogy ezek az évkönyvek a büntényekről s ezek kinyomozásáról nagyon sajtószerű feljegyzéseket tartalmaznak, a melyek felülmulják mindazokat, a mik a detektív történetek legtöbb leleményes irójának termékeny agyában szülemlettek meg.

Korunkban a természettudományok kiváló szerepet játszanak s azok misztériumait sok esetben segítségül hívják, hogy azoknak ismerete támogassa az igazságszolgáltatás céljait. Szakértők a mikroszkópot gyakran alkalmazzák a külföldön annak megállapításánál, vajjon ruhákon vagy más tárgyakon látható vérfoltok valóban emberi vérnek a foltjai-e, vagy sem? — és a spectroscopnak határtalanul finomabb szerkezete képes volt ezt megállapítani hasonló

esetekben, hol a mikroszkóp esalékonyan bizonyult.

A mikroszkópnak más különösebb hasznát tapasztalták az egyes büntények kipuhatásánál. E készülék segítségével sikerült már bebizonyítani, hogy a bűnjelként szereplő emberi hajfűrtök a megjelölt egyén hajfűrtői s Anglia büntetői sorában, — nem is olyan régen, — egy egyszerű hajszál, mely egy gyilkossági eset egyetlen corpus delicti-je volt, — a mikroszkóp segítségével helyes nyomra vezette a szakértőt annak megállapításánál, vajjon az a haj a gyanúsított egyén fejről való volt-e? — a minthogy ez tényleg be is bizonyult.

Ehhez némileg hasonló eset történt San-Franciscóban. Itt egy nagy feltűnést keltő gyilkosságnak jöttek a nyomára. Durant, egy vasárnapi-iskola vezetője, agyonszúrt egy fiatal leányt; a büntügyi vizsgálat során egy jó sörényből való néhány szőrszállra akadtak, melyet az áldozat ruhájáról vettek le. E néhány szőrszál pontosan megmérték egy érzékeny micro-meterrel s ime azok átméretben teljesen azonosak voltak a Durant lova sörényének szálai-
 val, míg húsz más jó sörényével eszközölt vizsgálatok különböző eredményekre vezettek.

A Durant kocsisa tanuskodott a mellett, hogy a büntény elkövetésének napján Durant maga hajtotta a lovat. Később aztán Durant csakugyan tettesnek bizonyult.

Egy nemrégiben megjelent kiváló fogorvosi munka néhány figyelemreméltó példát közöl a büntettesek azonosságának a fogaiknál észlelt sajátságok útján történt megállapításáról. Egy esetben egy férfit a néptelen országuton megtámadtak s ez a küzdelem közben, kétségbeesett erőlködéssel, csakhogy támadójától megszabaduljon, ezt balkarján megharapta, miközben a kis kutyája pedig a támadó lábikráját szabdalta meg a fogaival. A támadó végtére is kénytelen volt elmenekülni. A rendőrség szabályszerűen értesített az esetről s tíz nappal később egy gyanus megjelenésű embert tartóztattak le, de az mindent tagadott s mivel az az éjszaka, melyen a megtámadás történt, rendkívül sötét volt, a megtámadott nem volt képes felismerni a támadóját. Ámde ennek balkarján egy kis seb volt, mely rendkívül hasonlított a fogak nyomaihoz. A vádlott ostobán egyre csak azt állította, hogy a karján levő seb nem harapástól származott. A megtámadott ekkor azt terjesztette elő, hogy ha

toztatni az ebéd idejét, hogy a család a fehér asztalnál együtt lehessen. Nem kívánhatja senki, hogy az új tanórarend kedvéért a család minden egyes tagjának külön terítsenek.

Az új tanórarend hívei a fővárosban divó előadási órákat, hol a 8 órától egy óráig tartó előadások tényleg megvannak, — szeretnek hivatkozni. Ezek nem veszik tekintetbe, hogy a főváros és vidék családi és iskolai élete közt óriási különbség van. Ott a két órai ebédek napirenden vannak. Nem is ez volt a döntő érv a fővárosban, mikor az új órarendet behozták, hanem megakarták kimélni az iskolától messzelakó tanulókat a négyszeres ut fáradalmaitól.

Ez a körülmény a mi városunkban nem áll, mert a mi főgymnasiumunk palotája még a külvárosban lakó tanulóknak sincs messze.

Az előadottaknál fogva közönségünknek az egyfolytában tartandó előadások iránt ellenszenvet teljesen igazolt és jogosult, egyáltalában nem illik bele társadalmi életünk megszokott rendjébe, a családi életben zavart is okoz.

Ugy értesültünk, hogy az egyfolytában való tanulás rendje nem miniszteri rendeleten, hanem a tanári kar határozatán alapul, melyet azután a tankerületi főigazgató erősít meg. Azt kell tehát hinnünk, hogy a zombori főgymnasiumban a most folyó tanévben csak próbaképen hozták be ezt az új intézkedést.

Próbakísérettel állunk tehát szembe és hogy ez a próbálgatás nem helyes, igazolja az, hogy alig akad vidéki városi tanintézet, hol ezen új órarend életbelépett volna, sőt a nagy Arad városa egy évi próbaidő után visszatért

a régi órarendhez, miután kitapasztalta káros hatását.

Reméljük, hogy a zombori próbakíséret rövid idő alatt igazolni fogja, hogy az új tanórarend az egyfolytában való 5 órai előadás nem illik bele a társadalmi életünkbe és káros hatással van az tanuló ifjúságra és legközelebb, okulva ezen tapasztalatokon, újra visszaállítja a régi megszokott rendet, mely nemzedékeken át pompásan bevált.

Ügetőverseny.

A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület által Zomborban, 1903. évi október hó 18-án rendezendő ügetőverseny feltételei. (Bács-Bodrog vármegye és Zombor sz. kir. város által segélyezve.)

I. Egyesfogatu ügetőverseny.

Dij 450 korona. (300, 100, 50.) Távolság 2600 méter. Bármily koru, származásu és nemű lovak részére. Nyitva bárki lovának, bárki által hajtva. 2 perc 20 mp. vagy rosszabb recordu vagy menőképességgel bíró lovak a starttól indulnak. Minden jobb másodperc után a fogat 2·20-tól 2 percig másodpercenként 17 méter, 2 percen alul minden jobb másodperc után 2·20-tól számítva 21 méter térhátrányt kap. Meg nem állapított record vagy menőképesség esetén az importált amerikai vagy orosz lovak 650 méter, a belföldi, de amerikai vagy orosz vérből származó lovak 450 méter térhátrányt kapnak. Díjnyertesnek csak azon ló tekintetik, amely a távolság kilométerét átlag 2 perc 20 mp. alatt tette meg. Tét 20 korona. Fuss, vagy fizess.

II. Bérkocsis verseny (kettes fogatokkal).

120 korona. (80, 30, 10.) Adja: *kamjonkai Szemző István ur.* — Táv. 1600 méter. Díjnyertesnek csak azon fogat tekinthető, mely az egész távolságot 5 perc 20 mp. tette meg. (Az

ált. határozatok 6. pontja mérvadó.) Tét 2 korona. Fuss, vagy fizess.

III. Bács-Bodrog vármegye dija. (Egyesfogatu ügetőverseny.)

Dij 800 korona. (660, 100, 50.) Táv. 3000 méter. Bármily koru, származásu és nemű lovak részére. Nyitva bárki lovának, bárki által hajtva. 2 p. 20 mp. vagy rosszabb recordu vagy menőképességű lovak a starttól indulnak. Minden jobb másodperc után a fogat 2·20 mp.-től 2 p.-ig másodpercenként 18 méter, 2 percen alul 2·20-tól számítva pedig másodpercenként 22 méter térhátrányt kap. Meg nem állapított record vagy menőképesség esetén az importált amerikai vagy orosz lovak 750 méter, az amerikai vagy orosz vérből származó lovak pedig 500 méter térhátrányt kapnak. Díjnyertesnek csak azon ló tekintetik, amely a távolság kilométerét átlag 2 perc 20 mp. alatt tette meg. Tét 20 korona. Fuss, vagy fizess.

IV. Kettős fogatu uri ügetőverseny.

Dij 1150 korona. (1000, 100, 50.) — Távolság 6000 méter. — Nyitva bármely származásu, koru és nemű lovak részére. Ha mindkét lónak recordja vagy menőképessége 2 perc 20 mp. vagy annál rosszabb, ugy a fogat a starttól indul. Ha akár egyik, akár mindkét ló recordja vagy menőképessége jobb, ugy a fogat másodpercenként 2 percig 25 méter, 2 percen alul 2·20 mp.-től számítva 30 méter térhátrányt kap. Ha a két ló megállapított recordja illetve menőképessége nem egyforma, ugy a jobb record, illetve menőképesség számít. Ha egyik lónak sincs megállapított recordja vagy menőképessége, ez esetben, ha mindkét ló importált amerikai vagy orosz, ugy a fogat 950 méter, ha csak az egyik ló az, 750 méter; ha pedig mindkettő amerikai vagy orosz vérből származó belföldi, 700 méter, ha csak az egyik ló az, 400 méter térhátrányt kap. Díjnyertes csak azon fogat lehet, amely

az elfogott ember azonos a támadójával, akkor ennek lábászárán ott kell lenniök a kutya-harapás nyomainak. S tényleg, a vádlott lábikráján három keskeny sebet találtak, melyet ez egy nagy kutya harapásának tulajdonított. A kis kutya fogai azonban pontosan hozzáüllettek a sebek nyomaihoz s a vádlott elítéltetett.

Egy gyilkossággal vádolt embernek a jobb keze két ujján sérüléseket találtak, melyeket nyilvánvalóan sajtószerű képződésű emberi fogak ejtettek. A meggyilkolt ember fogai teljesen megfeleltek e sebeknek s a vádlott megfelelő módon elítéltetett.

Szentpéterváron egy gazdag orosz bankárt meggyilkolva találtak a szobájában. Semmi nyom nem volt, azonban a szobában egy szivarszipkát találtak, benne egy oly drága fajtájú szivar darabjával, melyről gyanítható volt, hogy maga a bankár szívta azt, mielőtt elkövetett volna e büncselekmény. Szigorú vizsgálat folyamán rájöttek, hogy a szivarszipka végét a tulajdonosa fogai kissé bemélyítették, azonban a holt ember fogai nem feleltek meg a bemélyedéseknek. A szolgálkat egytől egyig megvizsgálták s ezalatt kiderült, hogy a szivarszipka bevágásai tökéletesen hasonlítanak a

szakács első fogainak a nyomaihoz, a kire pedig addig egyáltalában nem is gyanakodtak. Később a szakács bevallotta, hogy ő követte el a gyilkosságot.

Azt a hitet, hogy a „gyilkosság kiderül előbb-utóbb” — a következő sajtószerű eset alaposan beigazolta. Egy napon Dr. Airy Londonban a St. Sepulchre temetőkerthben haladt keresztül. A sírásó éppen sirt ásott s az orvos, valami megfoghatatlan érzéstől ösztönözötve, megállott s nézte a munkát egy darabig. Míg ő itt volt, az ásó egy koponyát vetett ki a földből, a mely koponya a szó legszorosabb értelmében mozogni látszott. Az orvos felemelte a mozgó koponyát s rájött, hogy a mozgást egy abban rejtőző eleven béka idézte elő. A koponya vizsgálata közben egy szöveget vett észre az orvos, mely a halántékesontba volt beverve. Aztán az orvos, miután felhívta erre a sírásó figyelmét, tovább ment. A sírásó pedig, gondolkodóba esvén a dolog felett, visszaemlékezett, hogy a koponya egy fiatal emberé volt, a ki 22 esztendővel ezelőtt váratlanul meghalt; majd szép lassacsán mind az eszébe jutottak bizonyos lappangó hírek és találgatások, a mik abban az időben szájról-

szájra jártak. A különféle körülményeket mind egybe vetve, most már csaknem bizonyos lett a tényállás felől s az egész ügyet a magisztrátus elé vitte. A régóta eltemetett férfi özvegyét letartóztatták s a férjének meggyilkolása miatt vád alá helyezték. Az özvegy végre is bevallotta bűnét s az oly sokáig mély titokban levő s oly sajtószerű módon napfényre került bűntény miatt felakasztották.

A következő eset nálunk történt.

Egy előkelő francia uriember Budapesten — az egyik vasuti állomáshoz menet, utközben betért egy kalapos üzletbe, hol megvásárolt s azonnal fel is tett egy kalapot, melynek szokatlan színe és alakja megragadta a figyelmét. Mikor aztán kiért az állomásra s itt néhány percig fel s alá sétált: felső kabátjának egyik zsebében nagy ámulatára egy pénzrel teli erszényt, a másikban pedig egy aranyórát talált. Azonnal az állomásfőnökhöz sietett, ki előtt egy férfi éppen azt jelentette be, hogy az erszényt az állomáson elvesztette. — Az erszényt rögtön kifordították, hogy megállapítsák az azonosságot s a francia kész is volt azt visszaszolgáltatni; csak hogy az erszényben, midőn az idegen azt elvesztette, csupán 10

az egész távolságot 15 perc alatt tette meg. Tét 40 korona. Fuss, vagy fizess.

Általános határozatok.

1. A pálya és hajtási szabályok tekintetében a magyar ügetőverseny szabályai mérvadók.

2. A kettős fogatu ügetőverseny nyitva bárki négy kerekű négy üléses fogatának. A fogatot azonban csak úrkocsis hajthatja. Úrkocsis az, akit a versenyintézőség annak minősít.

3. Az I—III. egyes fogatu ügetőversenyek nyitva bármely két vagy négy kerekű, egy vagy két üléses fogatnak.

4. Record és menőképesség alatt bármely pályán bármikor elért legjobb record és menőképesség értendő. A kettős fogatu versenyekben elért record vagy menőképesség az egyes versenyekben 8 mp.-el jobb recordnak, az egyes versenyben elért record vagy menőképesség pedig a kettős versenyben 6 mp.-el rosszabb recordnak vétetik.

5. Ha a record szerint adandó térhátrány nem éri el a származás szerint adandó térhátrányt, úgy a fogat a származás után kapja a térhátrányt.

6. A fiakkerversenyénél indulhat minden zombori, bejegyzett, számozott és iparigazolvánnyal (hajtási jogosítvánnyal) ellátott úrkocsis, a nyilvános úrkocsisállomáson felállítva rendszeren használt kettős számozott fogatával, és a versenyt megelőzőleg legalább 6 hét óta tulajdonát képező s üzletében rendszeren használt, marhalevelekkel igazolandó lovaival; ki mily tételony vagy térhátránnyal indul, azt a versenyintézőség határozza meg. Ha 4 fogat nem indul, nincs verseny.

7. Kedvezőtlen talajviszonyok esetén a versenyintézőség fentartja magának a jogot a díjat oly fogatnak is kiadni, mely a kiszabott recordon túl teszi meg az utat.

8. Minden készpénzben kiadott díjból 5% levonatik.

9. Nevezni lehet **Szalay Frigyes** versenytitkáránál Zomborban, a hoi a

tétek a nevezéssel együtt lefizetendők. 10. A hajtás minden versenyenél balra történik.

Nevezési záróra 1903. évi október hó 10-én esti 9 óra.

A nevezéssel egyidejűleg a lovak neve, neme, kora, színe, származása, esetleges recordja és menőképessége is bejelentendő.

Versenyintézőség:

Elnök és célbíró: Szemző István.
Tagok: Gyorgyovánszky György és dr. Molnár Károly (utóbbi egyúttal helyettes elnök és helyettes célbíró). Mindketten pályabírák is.

Versenytitkár: Szalay Frigyes.

Helyettes titkár: Sréter Károly.

Mázsáló: Konyovits Antal.

Indítók: dr. Alföldy Árpád, Falcione Lajos, Halm Ottó, Léderer Pál, Sréter Károly.

Időmérők: Baky Elek, Birvasszky György, Fernbach Bálint, ifj. Szemző István, Konyovits Antal, Csávosi Lajos, Szemző Dezső.

Ellenőr: Szemző Dezső.

Totalisateur vezető: Bittermann Gyula.

Pénztárnok: Bittermann László.

Lófélülvizsgáló bizottság tagjai: a versenyintézőség tagjai és Kuszenda János.

*

Beléptidij: Tribün 2 kor., állóhely 40 fillér.

Az ügetőverseny kezdete délután 2 órakor, félóránként új futással.

Jegyek előre is kaphatók: Falcione Gusztáv, Kollár József, Sztrilich Zsigmond, Schön Adolf és Weidinger S. és Zs. kereskedéseiben.

Bácskai írók albuma.

X.

Asbóth János.

Családjának ősi fészke Vas megye, hol Nemes-Csón 1768. december hóban született. Iskoláit Sopronban végezte, azután a göttingai egyetemre ment, hol több éven át a tanári

pályára képezte magát. Atyja ág. ev. lelkész volt, aki fiának neveltetésére nagy gondot fordított, aminek tulajdonítandó, hogy Asbóth János már korán kezdett irodalommal foglalkozni s mint göttingai egyetemi hallgató nagyobb pályadíjat is nyert. Tanulmányai befejezte után Lőcsén és Késmárkon tanárkodott s oly tekintélyre tett szert, hogy 1801-ben gr. Festetics György a keszthelyi gazdasági iskolánál szervezett tanszékek egyikére hívta meg. Később eme szakiskola, majd pedig a grófi uradalom jószágigazgatója lőn. Időközben a bácsmezei Ferencsatorna kiéptült s ekkor 1818-ban a részvénytársaság kormányzatánál tlnökké, később 1819-ben a bácsmezei kincstári javak igazgatójává nevezték ki s így ideköltözve Zomborban telepedett le, hol nemességét 1819. nov. 15-én a megyei közgyűlésen meghirdették s őt Bács megye nemesi lajstromába ígtatták. 1820—1824-ig a bácsi ág. ev. ersperesség világi felügyelője, a vármegyének pedig táblabírája volt.

Irodalommal már a göttingai egyetemen kezdett foglalkozni s utóbb úgy a szaktudomány, mint a költészet terén egyaránt kitért. Már keszthelyi tanár korában irt ódákat és beszédeket, valamint értekezéseket latin nyelven, melyek nyomtatásban is megjelentek. Több külföldi tudós társaságnak és az 1831-ben alakult magyar akadémia tagja volt. Meghalt 1833-ban. Kéziratban maradt dolgozatai és Bács megyére vonatkozó iratai fiának, Asbóth Lajos 1848/49. évi honvédtábornok hagyatékában állítólag ma is megvannak.

Dr. Dudás Gyula.

Színházunk.

Városunk színtgyi bizottsága a nyári szünet után pénteken Hauke Imre polgármester elnöklete alatt ülést tartott, melyen csak egy bizottsági tag és Latinovits Szaniszló, a bizottság jegyzője volt jelen.

Tárgyalásra került Delimanics Lajos torontálvármegyei főispán átirata Latinovits Pál főispánhoz, melyen arra kéri, hogyha lehetséges a zombori színi szezon október hó 15-én, esetleg 20-án vegye kezdetét, úgy hogy Nagybecskerekén is még az ősz folyamán legyenek előadások.

A színtgyi bizottságunk e színi évad kérdésében már július hó 30-án határozott, hogy városunkban a színi előadások október hó 20-án kezdődnek, de nem kifogásolja azt sem, hogy ezen határidő úgy a közönség, mint a színi direktor előnyére november hó 1-ig elhalasztassék, azonban oly feltétel mellett, hogy a zombori színi évad három havi időre terjedjen. Amennyiben pedig az eddigi megegyezés szerint a társulat január hó 6-ig marad városunkban, nehézség nem merül fel.

A városi tanács a színi bizottság javaslatára rendelkezett arról, hogy 2 teljesen új díszlet festessék, a régi díszletek pedig a szükséghez képest renováltattak.

Ezen felül a már használhatatlanná vált régi rozzant butorokat kicserélték és a butor kérdésében a zombori árucsarnokkal oly értelmű egyezés jött létre, hogy a színházban szükséges butorokat teljesen modern és új kiállításban évi 400 korona bérösszegért a zombori iparosok árucsarnoka szállítja és így az eddigi rongyos díszletek és butorok helyett újak lesznek a színpadon.

Itt közöljük, hogy az igazgató Lányi Editet, a magyar színház volt primadonnáját szerződtette.

shilling volt, míg az most néhány font sterlinget tartalmazott. A rejtély akkor lett csak megfejtve, mikor a rendőr egy zsebtolvajt hozott be, a kit épen akkor sikerült elesipnie. Ez aztán bevallotta, hogy ő lopta el az erszényt, melyben az előző lopások eredményét is elhelyezte. Az erszényt és az órát azért esente bele a francia zsebeibe, mert őt ennek kalapja tévedésbe ejtette; az ilyen sajtáságos mintájú s kizárólag csak egy cég által készített kalapok ugyanis egy nemzetközi zsebtolvajbanda jelvényei voltak, s ennél fogva ő a gyanutlan utast a bandához tartozónak gondolta. A kalapos, midőn kérdőre vonták, azt állította, hogy ő ama sajtáságos kalapokból nagyobb szállítmányt küldött a tolvaj által megjelölt helyre; azt azonban beigazolta, hogy semmi része sem volt azon hitvány célok keresztlövetelésében, a melyekre készítményeit felhasználták.

A detektívek nem valami tulságosan lelkiismeretesek azon eszközök megválogatásában, a melyeket olykor igénybe szoktak venni a tettesek kézrekerítésénél. Egy sem mulhatja azonban felül a rettenetes orosz rendőrség ellen tett panaszokat, a melyről azt mondják, hogy

a gyanu alatt álló foglyoknak bódító szert ad, mely őket deliriumba ejti s midőn ebben az állapotukban örzi és vallatja: a szerencsétlenek abban a hitben, hogy beszélniök kell, vallanak, vádolva önmagukat s talán másokat is.

Egy furfangos francia detektív, ki egy gyilkossági ügyben vidékre küldetett, — házalónak öltözött s egy vadászó-banda által látogatott fogadóban szállott meg. A vadászokkal hamarosan megkedveltette magát, egész éjszakákon keresztül kártyázva velük, míg egy kedvező alkalommal azt ajánlotta, hogy igyának egy néhány palack meleg bort. Mialatt ezt javában készítették — egy üveg tiszta szeszt töltetett a melegítő edénybe, minek az eredménye az lett, hogy az egész banda lerészegedett, fecsegő és diésekvő lett, úgy hogy a detektívnek nem nagy nehézségbe ütközött a jóra való bandából szép szerével kicsikarni az igazságot.

A büntető eljárás körében — különösen a külföldön — se szere se száma az ezekhez hasonló specialitásoknak, a minőkből még néhányat alkalmilag bemutatok olvasóinknak.

Mayer Károly Leó elfogatása.

Városunk közönségének bizonyára még élénk emlékezetében van Mayer Károly Leó volt szolgabírói irnoknak esete. A nevezett irnok, aki annak idején, mintegy 3 év előtt, a zombori szolgabírósnál volt alkalmazva, okirathamisítás, többrendbeli szédeltetések, melyeket különösen a nőstülési engedélyek kieszközölésével követett el, állásától elcsapatott és feljelentésre az ügyészség által vizsgálat alá helyeztetett. A bűnpör, mely a zombori kir. törvényszék előtt folyt le, az időben óriási feltűnést keltett, mert a vádlottat széles körben ismerték. Jó modoru, elegánsan öltözködő uriember volt Mayer, aki pazar költségeivel azonban gyanút keltett. Előjárói és feljebbvalói nem jó szemmel nézték viselkedését és titokban puhatóldozni kezdtek, vajjon nem-e bűnös uton szerzi a szerényen fizetett irnok pazarló életmódjához a pénzt? Csakhamar bebizonyult, hogy a feltevés való. Mayer a falusi közönséget minden alkalommal, ahol csak tehetett, alaposan megsarcolta, jogtalanul közvetítési díjakat szedgetett, majd jövedelmezőbb térére lépett, midőn hamis okmányokkal házassági engedélyeket eszközölt ki nyakra főre a honvédelmi miniszteriumnál a hadkötelesek részére. A bűnpör befejezésével Mayer Károly Leót a törvényszék 2 évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre ítélte. Felebbezés folytán az ügy a kir. kuriához került és az, az ítéletet jóváhagyta. Eközben azonban sikertült az elítéltnak, aki szabadlábon volt, megszöknie. Ő, aki valamikor a tengerészetenél szolgált és öt nyelvet beszél, nyomban az exotikus világrész, Afrika felé vette útját és sikertült is annak partjait rövid idő alatt elérnie. Mayer Károly Leó ekkor lettut a láthatárról és mindenki azt hitte, hogy sikertült neki a bűntető igazságszolgáltatás sujtó kezét elkerülni.

A közönség elfeledte őt s csak nagy ritkán hallatszottak felőle kalandos hírek. Sokan mesés meggazdagodásáról beszéltek, mások meg afrikai generalissimusnak nevezték ki.

Sajnálattreméltó neje, akit elbogyott, néha kapott levelet tőle.

Pár hét előtt azonban nagy meglepetésünkre az a hír érkezett hozzánk, hogy Mayer Károly Leót a zanzibári partokon tartóztatták. A hír csakhamar valónak bizonyult, mert a körözött irnok már itt van az ügyészség fogházában.

Lapunk egyik munkatársa felkereste cellájában Mayer Károly Leót és tőle a következő tényekről értesült.

A teljesen megtört ember, aki már csak szárnalmas romja az egykori fess viveur-nek, elmondotta, hogy bizony életének sorja nem volt irigylésre méltó. Sokat küzdött, szenvedett, amíg végre a „Viktória Nyanza“-tó melletti tiltványeken álláshoz jutott. Azt a 3 évet, amit odakünn töltött, az anyagi gondok tették súlyossá. Állatok eladását közvetítette és így banyagolta be Afrikának vad vidékeit, küzdve a nélkülözésekkel.

Pár hét előtt éppen Dél-Afrikába készült és lejutott a zanzibári partokon fekvő Tange városba. Megérkezésekor nyomban idézést kapott a német konzulátushoz. Ő, miután állítólag már angol alattvaló volt, gyanútlanul ment a konzulátusra, ahol azonban nagy meglepetésére az igazságügyminiszterium megkeresésére hamarosan letartóztatták. A kiadási eljárás hamarosan befejeztetett és ő egy detektiv kíséretében hajón

Fiumába lett kísérve, ahol partraszállva átvették őt a csendőrök.

Pár nap előtt megérkezett Zomborba, ahol nyomban Hettesheimer Henrik vizsgálóbíró elé vezették, aki egy váltó hamisítása miatt vezeti ellene a vizsgálatot. Mayer szüntelen azt állítja, miszerint ő angol állampolgár, ebbeli állítása azonban nem felel meg a valóságnak, mert nem kérvényezte elbocsátását a magyar állam kötelékéből. Az érdekes ügyben a vizsgálat folyamatban van.

Mayer Károly Leó kézrekerítésében nagy érdeme van Kerekes János kir. ügyésznek, aki annak eltűnése óta egy pillanatra sem szűnt meg a legnagyobb nehézségek árán is az eltűntnek nyomában maradni.

A világtermés.

A napokban tette közzé a földművelésügyi miniszter azokat a természetbeclési adatokat, amelyeket évenként a világ minden részéből hangyaszorgalommal gyűjtenek egybe és kiváló szak tudással dolgoznak fel szakközvegei.

Feltétlen pontosságra ezek az adatok és beclések nem tartanak igényt. Maga a jelentés is utal arra, hogy az adatok egyes államokra csak hozzávetőleges beclésen alapulnak. De most már jóval több, mint tiz esztendő tapasztalatára tekinthetünk vissza, amidőn ennek dacára konstatáljuk, hogy a földművelésügyi kormány ezen évi jelentései a hasonló munkálatokhoz képest határozottan a legmegbízhatóbbak s e tekintetben teljes mértékben megérdemlik azt a figyelmet és elismerést, melylyel szakkörökben találkoznak. Ennek a jelentésnek az alapja a lelkiismeretes adatgyűjtés, a feldolgozás nagy munkáját pedig tudós szakértelem végzi tárgyilagosan, minden tendencia nélkül, egyedül az igazságot, illetve a becsületes valószínűséget tartva szem előtt.

A gazdasági világra, a gazdákra ép úgy, mint a nemzetközi gabonakereskedelemre ezek a kimutatások rendkívül fontosak. Mert hisz ezek az adatok nyújtják a legelső és aránylag legmegbízhatóbb tájékozást arról, hol és mennyi a gabonafölösleg vagy hiány. S mint-hogy a termésmennyiség irányítja az árfejlődést, önként következik, hogy úgy a termelők, mint a fogyasztók s a kereskedők ebben a kimutatásban találják az első megbízható támaszpontot a kalkulációkra.

A most közzétett jelentésnek ezen szempontból figyelemreméltó mozzanatai a következők:

Mindenekelőtt konstatálható, hogy az ideai világtermés csaknem 100 millió métermázsával mögötte marad a tavalyinak. Így is azonban elég jónak mondható. A kedvezőtlenebb természetben Európa 31·5, a tengerentuli államok 63 millió métermázsával participálnak. Európában főleg búzában mutatkozik az előző évhez képest mintegy 19 millió mm.

terméscsökkenés, a tengerentul viszont búzában 17 millióval nagyobb ugyan a búzatermés, de a tengeritermés 78 millió mm. gyengülést mutat.

Ha már most a nemzetközi gabonapiacokon az aratás előtt rendelkezésre állott gabonakészleteket tekintjük, azok 88 millió métermázsával körülbelül kipótolják a világtermés és fogyasztás közt mutatkozó hiányt. De csak látszólag. Mert ha a tavalyi jó termésből csak ily kevés készlet maradt az új aratásig, akkor a megnövekedett fogyasztás, amelyre ez a tünet vall, bizonyára az idén is érvényesíteni fogja hatását. S e részben tárgyilagosan helyesnek találjuk a hivatalos jelentésnek azt a reményét, hogy az egészen súlyos és szép, tehát a jó és közepes minőségű termés az új gazdasági évszakban is keresett cikket fog képezni. S örömmel utalunk arra, hogy e tekintetben Magyarország helyzete is eléggé jó. Magyarország ez évi termése a tavalyi mögött marad ugyan körülbelül 8 százalékkal, de az újabb öt esztendő folyamán a tavalyitól eltekintve, az ideai volt a legjobb. Minthogy jótermésű években a fogyasztás növekedni szokott, körülbelül 33 millió métermázsára tehetjük a magyar birodalom ez évi fogyasztási szükségletét búzában, úgy hogy a horvátországi termést és a készleteket is beleértve, a magyar birodalom 1903—4-iki búzafölöslege 14—15 millió métermázsára tehető.

Miként eddig, ezuttal sem bocsátkozunk jóslatokba az áralakulás tekintetében. Beérjük annak a konstatálásával, amivel a hivatalos jelentés végződik, hogy esetleg a kenyérpótló termények hiánya (a szárazság, hőség, sőt néhol aszály miatt) a rendelkezésre álló és megmozdítható szemes gabonának forgalmát emelni és értékesítésének esélyeit előmozdítani fogja.

Ezekben az adatokban s hozzávetőleges általános kombinációkban kell megkeresnie a gazdának a maga kalkulációját. Tanácsot adni neki az értékesítés dolgában arra nézve, most adjon-e el vagy később, hű és kockázatos dolog lenne. Azt hisszük, az utóbbi két évtized éretté tette gazgaközönségünket annyira, hogy a saját lábán járjon és saját eszével gondolkozzék. Megszerezhetette ez idő alatt azt a bizonyos kereskedelmi rutint is, amelyre a modern gazdának okvetlen szüksége van s így rábizhatjuk nyugodtan, hogy micsoda árpolitika szerint igazodjék. Nekünk a sok gondban, vesződségben és válságban némi vigasztalást nyújt, hogy gazdasági életünknek legalább ez az egy és legfőbb tényezője, a termés, az idén is kilátást nyújt arra, hogy aránylag elég

kedvezően zárhatjuk majd le a gazdasági esztendő mérlegét.

H í r e k.

Személyi hir. Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató elfoglalta állását.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Acházt Gyula szabadkai kir. járásbírói iroda gyakornokot a sajoszentpéteri kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

Anyakönyves kinevezések. A belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Pinkovits Imre apatini községi jegyzőt az apatini anyakönyvi kerületbe kir. anyakönyvessé, Drégely Antal szántovai segédjegyzőt a szántovai anyakönyvi kerületbe anyakönyves helyettesé nevezte ki.

Távozó zászlóaljparancsnok. A honvédség „Rendeleti Közlöny”-ének legutóbbi száma Schneider Frigyes m. kir. honvédszázados t. j. a zombori honvédszázalaj parancsnokának áthelyezését tartalmazza ezredkötelen belül, Újvidékre. Az áthelyezést városunk közönsége bizonyára sajnálattal veszi tudomásul, mert a távozó parancsnokban ismét egyikét veszítjük el ama derék katonáknak, akik e városba kerülve, már az első pillanattól kezdve mindvégig igaz és őszinte barátsággal és vouzalommal viseltettek e város polgárai iránt. Schneider Frigyes százados mint a zombori honvédszázalaj parancsnoka diszes állásában mindenkor oda törekedett, hogy tisztikarával azt a pozíciót foglalja el e város társadalmában, amely azt méltán megilleti. És ez mindenkor sikerült neki. Városunk közönsége igaz rokonszenvvel adózott ugy az illusztris parancsnok személyének, valamint a vezetése alatt álló derék tisztikarnak. Neheztünkre esik azonban akkor konstatálni e kedves körülményt, midőn Schneider Frigyes zászlóaljparancsnokot tőlünk bucsuzni látjuk. Sajnálattal veszi mindenki tudomásul a magasabb fórumok határozatát és midőn a távozótól bucsut veszünk, őszintén kívánjuk azt, hogy új állomáshelyén, ahol őt mint „régit embert” látják viszont, ugyanoly mértékbeni tisztelet és közbecsülés környezze, mint nálunk.

Új ügyészi megbízott. Az igazságügyminiszter Ribiczey Kálmán zombori ügyvédjelöltet a zombori kir. ügyészség kerületébe ügyészi megbízottnak rendelte ki.

Szlávy Ferenc kitüntetése. Szlávy Ferenc városi levéltáros, aki 1863. óta a város szolgálatában áll, a napokban kapta meg a belügyminiszter utján a 40 évi hű szolgálatokért adományozott díszérmet. Szlávy Ferenc pályáját a városnál mint gyakornok 1863. évi július hó 16-án kezdte meg. 1865. február hó 14-én irnokká választatott meg. 1868. július hó 9-én allevéltáros, 1869. november 25-én az akkor még városi polgári törvényszéknél helyettesített jegyző működött és végül 1870. december hó 22-én főlevéltárosnak választatott meg. Ez idő óta ezen állásában teendőit mindenkor a legpontosabban teljesítette, a városi levéltár összehangolódott aktáit a legnagyobb rendben kezelte, úgy hogy levéltárunk ma mindenkinek mintául szolgálhat. — A folyó hó 5-én tartott városi tanácsülésen Hauke Imre polgármester a tanács plénuma előtt adta át meleg szavak kíséretében a kitüntetésnek a díszérmet és az ezt kísérő miniszteri leiratot, megemlékezve a hosszú szolgálatban szerzett érdemeiről, elismeréssel nyilatkozott meg hosszú eredményes munkásságáról és az ősz tisztviselőt a legigazabb szeretettel üdvözölte. Szlávy Ferenc az ünnepelt a megbatottságtól mondott köszönetet ezen elismerésért és a városi tanács őszinte jókívánatai között vette át a jól megérdemelt kitüntetését.

Megbízás. Az igazságügyminiszter dr. Vermes Jenő palánkai gyakorló ügyvédet az újvidéki kir. ügyészség kerületébe ügyészi megbízottnak rendelte ki.

Iskolafelszentelési ünnepély. A néh. Mihajlovits testvérek által a gör. kel. szerb hitközségnek ajándékozott elemi iskola felépítettvén, annak felszentelése f. é. szeptember hó 6-án lett teljes ünnepélyességgel megtartva. Ertesztüléstünk szerint ugyanis az

ünnepély programját a dr. Poppovits István, városi főorvos elnöke alatt álló hitközségi iskolaszék állapította meg, azonban minthogy az nem radikális párti, ennél fogva a hitközségi uralmon levő radikális pártiak az ünnepély rendezését magukhoz ragadták és így az egész ünnepély szerintük lett megejtve, mely azonban minden tekintetben ünnepélyes lefolyású volt. Az ünnepélyt megelőzte a gör. kel. nagy templomban elmondott „Veni Sancte”, melyen részt vettek az összes felekezeti tanintézetek növendékei és tanerei. Annak befejeztével körmenet indult az új iskolaépületbe, a hol a beszantelési aktust Kupuszárevits Lyubomir ker. főesperes celebrálta a helybeli gör. kel. clerus segédkezése mellett. A könyörgő imákra a responsákat a tanképezde miúdkét nembeli ifjúságának dalárdája énekelte a töle megszokott tökéletességgel. A beszantelés után szólásra emelkedett Vukicsevits Gy. Miklós, az összes helybeli gör. kel. felekezeti iskolák igazgatója és egy igen szépen átgondolt beszédben előadta a helybeli iskolák történetét, azután a nagylelkű adományozók életrajzát, kiknek arcképei ez alkalomra az ünnepély lefolyására felhasznált nagyterem falaira fel voltak függesztve. A beszéd igen jó benyomással volt a hallgatóságra és kár, hogy a nagy hőség miatt a hallgatóság egy része kiszorult a folyosóra és azt nem hallgatta. Kegyeletes megemlékezésben és elismerésben részesült a megb. Konyovits Jusztin volt nagybirtokos is, aki a tulajdonképeni eszme, hogy az adományozók e magas jótéteményt megtették és aki az adományozók elhunytával az egész alapítványnak a kezelője volt. Végül meg lett köszönve az alapítvány mai kezelőjének dr. Konyovits Dávid ügyvédnek azon eljárása, hogy módot talált arra nézve, hogy az iskola ily gyorsan felépült és rendeltetésének átadott. Az ünnepélyen részt vett Hauke Imre, városunk polgármestere, Gräff Nikáz, Bács-Bodrogvármegye tanfelügyelője és a Ferenc József-rend lovagja, az ünnepély tulajdonképeni rendezői az iskolák, a hitközségi választmány, a csitaonica és a szerb nőegylet testületileg, az adományozókkal atyafiságban álló összes rokonok a felekezeti közép és elemi iskolák tanárai és tanítói és végül a mindkét nembeli tanulóifjúság teljes számban. Már délfelé járt az idő, mikor az ünnepély befejeződött és a körmenet a templomba visszament. Az épületre nézve még meg kell jegyeznünk, hogy az Gergurov Milán városi főmérnök tervei szerint épült és ugy egészségi, mint technikai szempontból a mai kor igényeinek teljesen megfelel, ami minden tekintetben a tervező főmérnök jártasságát és szakismeretét dicséri.

Szeptember. Hullatja a levelét az idő vén fája. Három hét múlva hivatalosan, naptár szerint is, itt az ősz; de bizony a természet nem várta meg a sorját és már most felette sűrűn peregnék a sárga levelek a fáról, bokorról, élő gyümölcsök mellől az avarra. Észrevétlenül átsiklottunk a csillaghullató augusztusi éjszakák holdas ábrándvilágából a szeptemberi deres idők levelhullató valóságába. Az idei nyár egyébiránt csuful rászedett bennünket. Úgyesen megugrott, ugyszólván elszökött tőlünk anélkül, hogy — mint ez nyaratszaka kötelessége — bár ideig-óráig állandó sátort ütött volna közöttünk. A nyár ideje június 22-ikétől ősz kezdetéig, vagyis szeptember 25-ig összesen 96 nap és a szeszélyes, csavargó, hűtlen nyár ebből a 96 napból eddig mindössze 37 napot töltött itt miközöttünk és ezt is ugy cselekedte, hogy lopva, észrevétlenül, szeles, zimankós, esős idő után érkezett és amikor olyasmit kezdttünk érezni, hogy forrósága perzsel, megint oly birtelen eltűnt, mint a kámfor. S most már akarva, nem akarva bucsut kell töltenünk, jóllehet nem is sejtettük, egyáltalán látjuk-e még az idén? Annyi bizonyos, hogy egy nyárral ismét kevesebb s bárha nyílnak még a kerti virágok, itt a szeptember és lassan-lassan közeledik a téli világ.

Szocialisták népgyűlése. A zombori szociáldemokrata-párt vasárnap délután 3 órakor a Szentháromságtéren népgyűlést

tartott. Vörösszalagos kalapu és zászlócsoportban vonultak a térre, kiáltozva a szociáldemokrácia ismert jelszavait. Több táblákat is vittek: Eljen a világot megváltott szabadság. A szónok Gogoja György budapesti építőmunkás volt, ki a megszokott heves beszédben méltatta és dicsőítette a szocializmust. Utána Zsivánovits Gabor szerbtől beszélt hasonló szellemben. A népgyűlés után többen párosan kocsikra ültek és magyar népruhába öltözve leugró vörös szalagokkal bejárták a város utcáit. Este Bocsa Mátyás „zöld korszor”-hoz címzett vendéglőjében Lassale Ferdinand emlékét ünnepelték dallal, szavallattal és emlékbeszéddel. Utána szüreti mulatság volt, keretében nemzetközi világpostát játszottak. Utána tánc következett.

Új gazdasági tudósító. A földmívelésügyi miniszter Kukula Antal bácsi lakost a hódási járásra a gazdasági tudósítói tiszttel megbízta.

Kormánysegély. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter leiratban értesíti Zenta várost, hogy a raktárépítéshez az állam részéről megajánlott 89747 koronából 44873 koronát, vagyis az állami hozzájárulás felét a város a zombori királyi adóhivatalnál felveheti, ezen összeg másik felét pedig csak a munkálatoknak a kormány szakközege által történt feltlviszsgálása és jóváhagyása után fogja kintalni.

Vasuti előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter Réthey Ferenc vállalkozó budapesti lakosnak a baja—zombor—újvidéki helyi érdekű vasut Hódásig, esetleg Parabuty allomásától Bács községig vezetendő, rendes nyomtávu helyi érdekű vasutra az előmunkálati engedély érvényét egy évre meghosszabbította.

A feketehegyi vasuti katasztrófa. Szomorú kimenetelű vasuti szerencsétlenség szolgáltatott anyagot arra a hosszú büntügyi tárgyalásra, amely a napokban késő estig foglalkoztatta a szegedi kir. ítélőtábla biráit. Még a mult év február havában történt, hogy a kishegyesi pályaudvaron a gyorsvonat nekirohant egy tehervonatnak. A vasuti karambolnak egy áldozatul esett, egy másik ember pedig nyomorékká lett. A katasztrófa okozói ellen megindították a büntügyi eljárást, amely két ember elítélésével ért véget. Ezt a megrendítő szerencsétlenséget tárgyalta a napokban a tábla. A szabadkai büntető törvényszék vizsgálatot indított a szerencsétlenség miatt. Három embert: Sámy László mozdonyvezetőt, Varga Márkus váltótört és Szendefi Elek vasuti tisztviselőt „közveszélyes rongálás vétsége” miatt vád alá helyezte. Ezek közül Szendefi ellen elejtették a vádat, mert beigazolódott, hogy nem ő adta az utasítást, Sámyt és Vargát ellenben a két hó előtt megtartott tárgyalás alkalmával a szabadkai törvényszék elítélte. Előbbi három havi, utóbbi pedig 2 hónapi fogházra. Az ügy főlebbezés folytán a szegedi kir. ítélőtáblához került Egész napon át tartott a tárgyalás és késő este hozták meg a határozatot, mely helybenhagyja ugyan az elsőfoku ítéletet, de nem vétségben, hanem büntetben marasztalja el a vádlottakat.

A zentai Savoyai Eugen szoborról az a hír jelent meg a fővárosi lapokban, hogy azt megbeszéltek. Ez a hír teljesen alaptalan, miután Zentán Eugen szobor nincs. Róna szobrász által alkotott Eugen szobor, a budai várpalotában áll. A téves hírt, mely különben egyik zentai újságban is megjelent — ezennel helyre igazítjuk. A mi Zentán van az minden inkább csak nem szobor. Egy ismeretlen művész nagyság, kőműves mester egy pár forintért sírkövet készített. Ezt a királylátogatás alkalmával fölcicomázták — de azóta elkallódott és így nem lehetett az Eugen szobort megbeszélteni.

Katonai szükségletek fedezése. A cs. és kir. katonai élelmező raktár Budapestén (VI., Lehel-utca 41.) 1903. szeptember havában földbirtokosoktól és ezek szövetkezeteitől vásárol 900 métermázsza rozso és 800 métermázsza zabot. Szóbeli felvilágosítások a cs. és katonai élelmező raktárnál mindenkinek készségesen adatnak. (B. B. vm. G. E.)

Mesterséges haltenyésztés vármegyénkben. A gazdasági körök felette érdeklő mozgalom indult meg a vármegye birtokosai között. A kormány ugyanis felhívást intézett már régebben a földbirtokos osztályhoz, hogy amennyiben birtokuk alkalmas, úgy próbálkozzanak meg kisebb-nagyobb mértékben a nagy anyagi előnyöket nyújtó mesterséges haltenyésztés bevezetésével. A felhívásnak már megvan a fogantatja, mert amint értesültünk, különösen a Ferenc- és Ferenc-József-csatorna mellett fekvő birtokokon nagyban tanulmányozzák e fontos kérdést. Már ez évben először ifj. Szemző Gyula a deszpotzentiváni fiatal nagybirtokos tesz kísérletet. A Ferenc-József-csatorna mellett elterülő szép mintagazdaságában hatalmas területet rendez be haltenyésztésre és felszereli a tenyésztési területet minta gyanánt a legmodernebb eszközökkel. A múlt héten ez ügyben lenn járt Szemző Gyula birtokán Landgraf országos haltenyésztési főfelügyelő, aki a legnagyobb lelkesedéssel ígerte meg támogatását. A széles körben ismert földbirtokosnak eme hasznos ujtása általános érdeklődést kelt a gazdák körében és így hiszszük, hogy e fontos gazdasági termelés nagyszámu követőre fog találni.

Eljegyzés. Friedl Béla az apatini főszolgabíróságnak irnoka eljegyezte Thim Karola kisasszonyt, Thim József a zombori kereskedelmi és iparbank titkárának leányát.

Városi virilisták névjegyzéke. Városunk tanácsa a következő hirdményt közli: Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel köztudomásra hozatik, hogy az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-ának rendelkezéséhez képest a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzéke az adóhivatali kimutatás alapján minden évben a városi igazoló választmány által összeállítandó illetve kiigazítandó lévén, ehhez képest a városi adóhivatal által elkészített adókimutatás az igazoló választmány összehívása előtt és pedig folyó évi szeptember hó 4-étől 12-éig Gyurisits György városi főjegyző hivatalos helyiségében betekinthező, a netáni felszólamlások pedig ugyanezen idő alatt a városi polgármesternél benyújthatók.

Olcsóbb a cukor. Szeptember hó elsejével nevezetes fordulat állt be nemcsak közgazdaságunkra, hanem a háziasszonyokra nézve is igen fontos árucikk a cukor kereskedelmében. A változás épen nem fog kellemetlentl hatni a háztartások körében, mert manapság nagy ritkaságszámba megy, hogy valamely árucikk minden átmenet nélkül, hirtelenül lényegesen olcsóbb legyen. Az ügy a sokat emlegetett britszeli konferenciával kezdődött. Angolországot bántotta az a körülmény, hogy az ő gyarmatai nem képesek a cukrot oly olcsón piacra vinni, mint az európai cukorgyárak, mert ezek hazájukban különböző állami kedvezményekben részesülnek. Összehívta tehát az egyes államokat a cukorkérdésben való tárgyalásra — ami Britszelben meg is történt. E konferencia megállapodása szerint, hogy ha Ausztriából hozzánk vagy tőlünk Ausztriába cukrot szállítanak, akkor az az állam, melyből kiviszik, métermázsánként három és fél korona kiviteli díjat ró a cukorra, hogy ez által a kivitelt a másik állam kedvéért megnehezítse. Most már a cukor a világpiacon szabadon mozoghat, vagyis, ha valamelyik államban a gyárosok oly olcsón tudják a cukrot előállítani, hogy az eladásnál 6 franknyi vámvesztésen könnyen túl tehetik magukat, akkor gyártmányukkal bármelyik országban megjelenhetnek. Ez a körülmény okozza a cukor árának a stílyedését. Mert ha például Ausztria

és Magyarország az eddigi árakat tovább is fentartaná — akkor a világ minden tájáról beözönlök a cukor, a gyárakat pedig csakugyan becsukhatnák. — Ausztriában mielőtt ezen egyezmény életbe lépett, máris 12 fillérrel olcsóbban adják a cukrot későbbi szállításra.

Nagy bélyeglopás a fővárosban. (A bélyegárusok figyelmébe.) A könnyen élhetőnek eddig egy hallatlan formáját választotta néhány notorius gazember a fővárosban. Raffineriával párosult furfanggal hajtották végre ezek az eddig még ismeretlen uri tolvajok, akik bélyegekből több mint 5000 korona értéket harácsoltak össze. A tolvajok a következőképpen hajtották végre bűnös manipulációikat. A nagyobb dohánytözsdekben, ahol tudvalevőleg bélyegelárusítással is foglalkoznak, alkalmas időben két fiatal uriember állított be. Egyikük mindenkor bélyeget vásárolt. A másik rendszeresen olyasmit rendelt, amiért vagy a kirakathoz, vagy egyáltalán messzebb kellett menni az elárúsítónak a pulttól. E rövid néhány pillanatot használták föl a tettesek, akik ezalatt belemarkoltak a bélyeget tartalmazó könyvből, melyekből mindig a nagyobb értékű bélyegeket vették ki. Persze a tözsdekben a lopást csak később, jóval a tolvajok távozása után vették észre. A budapesti rendőrségre eddig is sok följelentés érkezett a dohánytözsdek és bélyegelárusítók részéről. Ennek kapcsán a rendőrség értesítette a vidéki rendőrségeket, hogy figyelmeztesse hivatalból az összes bélyegelárusítással foglalkozókat, hogy a budapesti bélyeg tolvajok valószínűleg a délvidéken akarják értesíteni a bűnös uton szerzett nagymennyiségű bélyeget s így nem lehetetlen hogy sikerüljön fog a bélyegtolvajok elfogatása.

Templomrablás. Topolya község előjárósága a minap jelentést tett a csendőrségen, hogy az ottani róm. kath. templomba ismeretlen tettesek betörték s onnan egy bádóg perselyt, amelyben nagyobb összeg pénz volt, ellopták. A csendőrség a nyomozást azonnal folyamatba helyezte, a tetteseket azonban ez ideig még nem sikerült elfogni.

Boszniai kirándulás. A keleti Svájcba, Boszniába, szeptember hó folyamán társas kirándulást rendeznek a hazai kereskedelmi és iparkamarák. A 8 napra — szeptember 13-ától 20-ig — terjedő kirándulás célja, hogy a magyar iparosoknak és kereskedőknek alkalmat adjon arra, hogy a 25 esztendő előtt megszállott tartományok közgazdasági viszonyait a helyszínen tanulmányozza. Sok tiszleti összeköttetést és több hasznos tapasztalatot szerezhetnek gyárosaink és kereskedőink ezen az uton, mely a képzelhető legkedvezőbb körülmények között fog lefolyni. A közgazdasági cél elérése mellett nagy mértékben kecséget a boszniai és hercegovinai tartományok turisztikai szépsége is. A kirándulás technikai részének intézésével a magyar királyi államvasutak budapesti központi menetjegyjirodjára bízott meg. A résztvevők rendkívül kényelmesen fognak utazni, mert a menetjegyjiroda az utazás rendezésében nagy előnyöket biztosít a résztvevőknek. Ha megfelelő számu utas lesz, különvonatot, ellenesetben különkocsikat bocsát rendelkezésre és pedig minden résztvevő kamarának külön kocsit, úgy hogy az egy vidékről utazók, ha nekik is úgy tetszik, együtt maradnak. A Boszniában megtekintendő ipartelemek és általában a tanulmányut részleteire nézve a menetjegyjiroda készséggel nyújt felvilágosítást és küld illusztrált programot a résztvevni szándékozókknak. A kereskedelmi muzeum és a kereskedelmi részvénytársaság boszniai és hercegovinai kirendeltségei, valamint a boszniai országos kormány főhivatalnokai kalauzolják a társaságot és szolgálnak utbaigazítással és felvilágosítással az oda érkező társaságnak, egyuttal figyelmezteti az érdeklődőket, hogy jelentkezésüket mielőbb adják be a szegedi kereskedelmi és iparkamarához.

Cserépedények fuvardijának leszállítása. A szegedi kereskedelmi és iparkamara közbenjárása folytán kellemetlen bajt orvosolt a kereskedelemügyi miniszter. A f. évi március hóban megjelent dijszabási határozmányokban ugyanis meglepetésül az a rendelkezés vétetett föl, hogy cserépedények csomagolatlanul vagy amint szokás szállítani, lazán, szalmába csomagolva, 5000 kg.-on alul nem fogadhatnak el szállításra, vagy ha fölvetetnek, a díjat 5000 kg. után kell fizetni. Nagy baj volt ez részint a vásárra járó fazekas kisiparosoknak, részint azoknak, akik a portékájukat vidéken, sőt sok esetben külföldön (Szerbia, Bosznia stb.) értékesítik és akik rendszerint 7—8 métermázsánál nagyobb szállítványokat egy-egy helyre nem szállítanak. Ez ellen irt föl a kamara a kereskedelemügyi miniszterhez, aki a m. kir. államvasutakra és az ennek kezelése alatt álló h. é. vasutakra vonatkozóan visszaállította a régi rendet, hogy t. i. f. évi augusztus 1-ig visszamenőleg is, ezentul bármely mennyiségben lehet földadni cserépedényeket a fuvardijnak II. darabárdíjvételével való számítása mellett.

Lelőtte a szeretőjét. Topolyáról jelenti tudósítónk: Nagy felháborodást keltő szerelmi gyilkosság tartja izgalomban Bács-topolya község lakosságát. Egy topolyai földműves ember, Frindlik István lelőtte a szeretőjét. Frindlik István vadházasságban élt Fekete Jánosnéval, egy ugyancsak topolyai 21 éves szép menyecskével, aki bites urát otthagya. Eddig még nem tudni, hogy mi birta rá a szerencsétlen embert a végzetes tett elkövetésére. Olyasmit emlegetnek, mintha kikapós lett volna a balkézről férjhez ment asszony, de azt is rebesgetik a községben, hogy szerelmi féltékenységből oltotta ki Frindlik szép kedvesének fiatal életét. A golyó talált es Feketené rövid néhány perc alatt kilehelte lelkét. A meggyilkolt asszonyt fölboncolták, Frindliket pedig beszállították a szabadkai kir. ügyészség fogházába.

A portómentességkiterjesztése. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy a féláru menetjegyek váltására jogosító arcképes igazolványokkal ellátott tisztviselők, költség nélkül élvezhessék a kedvezményt. A rendelet értelmében a miniszter az arcképes igazolványok kiállítására és meghosszabbítására érdekében folytatott mindenemű levelezésre, beleértve a csomagokat és pénzküldeményeket is, a hivatalos portómentességet kiterjeszti. A portómentesség azonban csak az állandó vasuti arcképes igazolványokra terjed ki, míg az egyszeri kedvezményes utazásokra vonatkozó levelezés továbbra is portóköteles marad.

Öngyilkossági kísérlet. Antik Sándor zentai fiatal ember megunta az életét. Kiment a Tiszára és egy uszályhajóról a vízbe ugrott. Farkas és Petrovits révészek utána eveztek és mielőtt még elmerült volna, kiemelték a vízből az életunt ifjút. A partra érve, futásnak eredt és így nem lehetett megtudni mi keserítette el oly nagyon, hogy megakart halni.

Letartóztatott pénzhamisító. A zentai járás főszolgabírájához a napokban távirat érkezett, mely szerint Moholon jó fogást csinált Karakás Gábor rendőrorvezető. Egy régen körözött pénzhamisítót fogott el épp abban a pillanatban — Wild Antal személyében — amidőn egy ottani parasztgazdának el akarta adni az állítólag ötkoronásokat gyártó pénzcsináló-masínát. Wild tagadja, hogy a gépet mint pénzcsináló-masínát kínálta megvételre (közönséges festéktörő-gép volt), azonban megmotoszásakor tényleg találtak nála több hamis ötkoronást, melyek nagyon kezdetlegesen vannak úgyan készítve, de a parasztnak azt mondotta, hogy azért nem megfelelő, mert azokat éjjel világosság hiányában készítette. A jómadarat a zentai kir. járáshíroság börtönébe kísérték.

Betörés. Adáról írják lapunknak: Török Tóbiásné eladta a lovát 80 koronáért és ebből 40 koronát szomszédjának kölcsön adott. A megmaradt 40 koronát eltette és lefeküdt. Vasárnap reggel várták a szomszédok hogy kijön a házból, de nem jött ki délig. Ez gyanút keltett és a szomszédok bementek a szobájába és ott az asszonyt az ágy lábaihoz megkötözve találták. Megszabadították köteleiketől, erre elmondta, hogy az éjjel három ember betört hozzá és követelték tőle a ló árát: 80 koronát. Hiába mondta, hogy nincs pénze, de kénytelen volt odaadni a 40 koronát, mert fenyegették, hogy megölik. A rendőrség és csendőrség nyomozza az ismeretlen három kormos embert.

Szőlővessző- és szőlőoltványkészletek bejelentése. Hogy a szőlővesszők és szőlőoltványok eladása a termelőknek megkönnyítessék s hogy azok, akik akár európai, akár amerikai szőlővesszőket, akár szőlőoltványokat vásárolni óhajtanak, a létező készletekről idejekorán tájékozást nyerhessenek, úgy mint az előző években, a folyó év őszén is mind az európai, mind az amerikai fajtájú szőlővessző, mind a szőlőoltványkészletekről a m. kir. földmíveléstudományi miniszter hirdetményt fog kibocsátani. Ezenél fogva mindazon szőlőbirtokosoknak, akik az 1896. évi szeptember hó 25-én 60,900. szám alatt kibocsátott szőlővessző- és szőlőoltványüzleti szokásoknak minden tekintetben teljesen megfelelő saját termésű európai vagy amerikai szőlővesszőkkel vagy szőlőoltványokkal rendelkeznek és azok eladása tekintetében az említett üzleti szokásoknak magukat alávetni hajlandók, érdeklükben áll, hogy készleteiket, fajta, minőség (sima vagy gyökeres vesszők, oltványoknál az alany és a reá oltott honi fajta) és mennyiség szerint a termelési hely (vármegye, község, vasút és postaállomás) és az ezenkénti eladási árak megjelölésével, azon kertület szőlészeti és borászati feltételeihez, a mely kerületbe a vesszők, illetőleg az oltványok termelési helye tartozik, lehetőleg mielőbb, de legkésőbb a folyó évi szeptember hó 20-ikáig jelentsék be. A bejelentés tisztán arra szolgál, hogy a vesszőt kereső közönség a beszerzési forrásokhoz utaltassék. A bejelentések teljesítésének könnyítése céljából bejelentési iverk adatnak ki, még pedig külön iverk az amerikai és európai szőlővesszők, ugyszintén az oltványok bejelentése céljából. Ezen bejelentési iverk bélyegmentesek s a rovatok megfelelő kitöltése mellett a bejelentő sajátkezű aláírásával e látva, kizárólag azon kerület szőlészeti és borászati feltételeihez nyújtandók be, a mely kerületbe a vesszők termelési helye tartozik. Ily bejelentési iverk a szőlészeti, borászati- és pinceegyleteknél s a vármegyei gazdasági egyesületeknél ingyen kaphatók. (B. B. vm. G. E.)

HIRDETÉSEK.

2844. szám.
1903.

Pályázati hirdetmény.

Óverbász község előjárósága ezenel közhírré teszi, hogy a községi keretési állás lemondás folytán megüresedvén, arra pályázatot hirdetnek azzal, hogy ezen 600 korona készpénzfizetés, szabad lakás és kerthasználatból álló állás iránti kérvények ezen község előjáróságához folyó évi szeptember hó 30-ig benyújtandók.

Előnyben részesülnek képzettségüket igazoló gyakorlott kertészek.

Óverbász, 1903. szeptember 1-én.

Előjáróság.

5609. szám.

kig. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Ókanizsa községhez tartozó Adorján községben üresedésbe jött községi szülésznői állásra pályázatot hirdetnek.

A szülésznő javadalmá 200 kor. évi fizetés, a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak és pedig: egy szülési esetenél két korona, egyes látogatásért 40 fillér. A szegényeknek ingyen tartozik segélyt nyújtani.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy kellőleg felszerelt kérvényüket hozzám **1903. évi szeptember hó 24-ig** bezárólag nyujtsák be. A később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Zenta, 1903. augusztus 29-én.

Dr. Mikosevits Kanut,

főszolgabíró.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

2081. szám.

kig. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Katymár községben üresedésbe jött 2 gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetünk.

A gyalogrendőr évi fizetése utólagos havi részletekben felvehető 600—600 korona.

A megválasztottak felszerelésüket a községtől kapják, míg ruházatukat sajátjukból tartoznak beszerezni.

Pályázók hiteles okmányokkal igazolni tartoznak, hogy:

- a) magyar honosok és büntetlen cöléletűek;
- b) védkötelezettségüknek megfelelték és 50 életévüket még be nem töltötték;
- c) ha rendőri szolgálatban nem állanak, hogy rendőri szolgálatra alkalmas egészséges testalkotásúak;
- d) magyarul írni olvasni tudnak s a német és bunyevác nyelvet szóban bírják.

A magyar nyelven írt folyamodványok **f. évi szeptember hó 12-ig** alulírt elüljárókhöz nyujtandók be.

Katymár, 1903. évi augusztus hó 26-án.

2—2

Elüljáróság.

**Kedvező feltételek mellett
oktatást ad**

**a szerb nyelvben
egy magyarul jól beszélő
tanítóképezdei növendék.
Cim a kiadóhivatalban.**

2. jk. szám.

R. A. B. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a Bács-Bodrog vármegye törvényhatósága által kezelt

ifjabb báró Rudich József-féle ösztöndíj-alapból az 1903/1904. tanévtől kezdődőleg két ösztöndíj fiu-tanulóknak és egy ösztöndíj leány-tanulónak fog az erre illetékes bizottság által a magy. kir. vallás- és közoktatástügyi miniszter ur jóváhagyásának fentartása mellett adományoztatni.

Egy ösztöndíj összege az alapítványi tőke 20,000 (huszezer) koronás részleteinek mindenkor egyévi kamatában, illetőleg egyévi szelvényeinek értékében van az alapító-levél 3. pontja szerint megállapítva, mely azonban 800 (nyolcszáz) koronát (400, azaz négyszáz forintot) meg nem haladhat.

Az ösztöndíj az ösztöndíjasnak az iskolai évben utólagosan félévénként fog a zombori kir. adóhivatalból kifizettetni.

Az alapító-levél rendelkezéseihez képest: „7. Az ösztöndíjak Bács-Bodrog megyei születésű vagy illetőségű, vagy a vármegye szolgálatában álló szülőkötől származó kifogástalan erkölcsű, példás magaviseletű és jó, illetve kitűnő előmenetelt tanúsító olyan tanulóknak vallás és nemzetiségére való tekintet nélkül adományozhatók, akik valamely fő- vagy algimnáziumi, fő- vagy alreáltanodában, felsőbb vagy alsófoku kereskedelmi iskolában, polgári iskolában, közép ipariskolában, elemi iskolai tanítói képző-intézetben, felső nép- és polgári iskolai tanítóképző-intézetben (paedagogium), tudományos egyetemen, műegyetemen, jogakadémián, országos mintarajztanodában, vagy bármely más magasabb, illetőleg az előbb felsorolt iskolákkal egyenlő foku, de minden esetben csak a magyar állam területén levő tanintézetben folytatják tanulmányukat. Az ösztöndíjasok külföldi tanintézetekben csak a bizottságnak, a m. kir. vallás- és közoktatástügyi miniszter által jóváhagyott határozata alapján folytathatják.

8. Az ösztöndíjak adományozásánál báró Rudich József oldalági rokonaitól leszármazó példás magaviseletű és jól tanuló ifjaknak vagy leányoknak, másodsorban Almás és Kunbaja község lakói példás magaviseletű és kitűnően tanuló gyermekeinek, a többi pályázókkal szemben mindenkor elsőbbség adandó.

Felhivatnak ennek alapján az ösztöndíjban részesülni kívánók, hogy a) a születésükre vonatkozó anyakönyvi kivonattal, b) az illetőségüket és erkölcsi viseletüket tanúsító helyhatósági bizonylattal, c) az illető tanintézet tényleges látogatását és előmenetelüket igazoló iskolai bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket, melyhez a szülők vagyoni viszonyaira vonatkozó helyhatósági bizonyítvány, továbbá a báró Rudich József oldalági rokonaitól leszármazó folyamodók részéről az ezen leszármazást igazoló okmányok és a bácsalmási és kunbajai folyamodók részéről a szülőknek ezen községekben való (állandó) lakását igazoló helyhatósági bizonyítvány is csatolandók lesznek, bezárólag **1903. évi szeptember hó 30-ig** Bács-Bodrog vármegye és Zombor sz. kir. város főispánjához annál is inkább nyujtsák be, mert az alapító-levél 12. pontjához képest, a kellően fel nem szerelt, vagy a fentebb meghatározott pályázati határidőn túl benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek.

Kelt Zomborban, a báró Rudich József-féle ösztöndíj-alapítványi bizottság 1903. évi augusztus hó 17-én tartott üléséből.

Latinovits Pál,

mint az alapítványi bizottság elnöke.

3—3

Eladó szálloda.

Bácskulán a jó hírnévnek örvendő

Hungária-szálló

teljes berendezéssel előnyös fizetési feltételek mellett **jutányos áron eladó és azonnal átvehető.**

Bővebb felvilágosítás a tulajdonosnál **Bácskulán** nyerhető. 2—2

1949. szám.

1903.

Hirdetmény.

Rém község képviselőtestülete **toronyóra** felállítását határozta el, mely körülmény azon értesítéssel tétetik közzé, hogy a vállalkozni szándékozó hazai toronyóra készítőket ajánlataikat a szállítandó óra pontos leírásával **f. évi szeptember hó 25-ig** Rém község elöljáróságánál beadhatják.

Előírányzott költség 1000 korona.

Rém, 1903. szeptember 1-én.

Kelle Vince, **Vancsura János,**
jegyző. 2—2 II. bíró.

Meghívó.

Mínt hogy a szeptember hó 6-ára meghirdetett közgyűlésre a részvényesek határozatképes számban nem jelentek meg, az „első vaskuti segélyszövetkezet” igazgatósága a **közgyűlés meghívását ismétli** és azt **szeptember hó 13-án d. u 1 órakor** megtartani fogja, amely gyűlésen a jelenlevő részvényesek, tekintet nélkül a megjelentek számára, határozni fog.

Bácsvaskut, 1903. szeptember 7.

Az igazgatóság nevében:

Pilger Nándor,
igazgató.

6143. szám.

1903.

Pályázati hirdetmény.

Csantavér községben lemondás folytán megürült községi irtóki állás betöltése céljából pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 600 korona.

Felhívják a pályázni szándékozókat, hogy pályázati kérvényüket Bács-Bodrog vármegye 6/közgy. 1887. számú szabályrendelet 15. §-ának megfelelőleg felszerelve, hozzám **folyó évi szeptember hó 24-éig** annyival inkább nyujtsák be, mivel a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határidő utólag fog kitéteni.

Bácstopolya, 1903. augusztus 29.

Főbíró szab.:

T u k a c s,
szolgabíró.

980. szám.

1903.

Pályázati hirdetmény.

Ujpalánka községben üresedésbe jött és havi utólagos részletekben 504 korona javadalmazással összekötött gyalogrendőri állásra pályázatot nyitunk.

Kik ezen állást elnyerni óhajtják, szabályszerűen felszerelt kérvényüket **f. évi szeptember hó 11-ig** alulírt község elöljáróságához nyujtsák be.

Ujpalánkán, 1903. szeptember 2-án.

Büchler Róbert, **Dreher,**
jegyző. h. bíró.

Csemegeszőlőt

5 kilós postakosarakban a legkitünőbb saszla fajokat utánvét vagy az összeg előleges beküldése ellenében 1 frt 30 krért **bermentesen** szállit

Tápay István
bajai szőlőtelepe.

4—2

Egy okleveles óvónő,

ki a magyar és szerb nyelvet tökéletesen birja, hajlandó helyben, vagy vidékre gyermekek mellé mint **nevelőnő** menni, szerény feltételek mellett.

Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal. 3—2

Csemege szőlő eladás.

5 kilótól felfelé, saját kosaramban, esetleg házhoz is szállitva, a szüret bevégeztéig mindig friss metszésű **bor-, Chasseles és Musque** (szagos) **szőlők** kaphatók **18—20—22 krajcáron.** Kosárért 20 kr visszatartatik.

Tisztelettel

Incze Gusztáv

szőlőgazda Zomborban.

3—3

☎ Telefon-szám 29. ☎

Megrendelések Sztrilich Zsigmond ur kereskedésében is eszközölhetők.

KEIL-LAKK

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 45 kr.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

8—5

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

ELSŐ BAJAI AGYAG-, CEMENT- ÉS GIPSZÁRUGYÁR Özv. SPITZER SIMONNÉ és TÁRSA.

Ajánlják: **templomok, folyosók, kapubejáratok, konyhák, fürdőszobák, üzlethelyiségek, gépházak, kertiházak** stb. kövezetének, ugyszintén falak burkolására

egyszerű és diszes Metallique lapjaikat,

mint legszebb, legtartósabb és legolcsóbb burkoló anyagot.

Préselt járdatégla, gipszdiszitmények, cement diszcserép.

Mintalapokkal és költségvetéssel bármely hajó- vagy vasutállomásra szivesen szolgálunk.

*—6

Telefon 33.